

המן העץ אשר צויתיך לבلتוי אכל ממנה אכלת

"Have you eaten from the tree which I instructed you not to eat?" (3, 11)

The Medrash (Breishis Rabba 19, 10) uses a beautiful mashal which offers us a profound insight into Hashem's question; how it reveals the shameful nature of Adam and Chava's mistrust of Hashem's well meant command:

There was once a couple who dwelled humbly and happily in their comfortable abode. The husband made a good living as an enchanter of snakes and scorpions. That is, he was able to make them dance and do other such tricks to the delight of his onlookers. His spouse was content as a housewife. There was, however, a certain neighbour who was resentful of their bliss. Her husband did not earn such a good living. Why then, she asked herself, should this woman have whatever her heart desired.

One day, after entering her neighbour's house under the pretence of borrowing some vinegar, she casually began to chat with her.

"So, how does your husband treat you? Hard to live with?"

"No, actually, he gives me everything I need. He takes care of me, and he always brings me little souvenirs from his travels. I take care of the house, and he trusts me with all domestic matters."

"Is that so? Really. Everything?"

"Yes. The only thing he has withheld from me is his urn. He keeps his snakes and scorpions in there. He always warns me not to touch his it. He says it is very dangerous for anyone to open it up unless he has gone through the proper training."

"Aha. Now I see. Oh, it's perfectly clear."

"What's that," she asked worriedly.

"Oh nothing. I mean, well, don't you understand? That's just a cover. Of course he doesn't want you to open that jar. I'm sure that whenever he has some spare money, or if someone gives him a big tip, like a precious gem, he stashes it away in that urn of his. When he has enough money, he'll divorce you, and use his hidden treasure to find himself a better wife. You'll see. It'll all be just as I said."

The foolish woman was misled by her envious neighbour's words, and decided she must open the urn. She would expose her immoral husband. She loosened its lid, and lifted it just enough to thrust her hand inside. It was then that her husband first heard her scream. He came running, and found her, frightened and in intense pain, grasping her bitten hand. He was shocked, hurt, disillusioned.

"I don't understand. Did you open the jar that I have told you so many times not to touch? Did you not know that I only warned you for your own good? Would I ever have done anything to harm you? What has gotten in to you that you have endangered your very life by heeding the foolish words of your jealous neighbour?"

"Have you eaten from the tree which I instructed you not to eat?" Hashem was not questioning Adam what he had done, for the Knower of Thoughts requires no interrogations. Rather, with these few poignant words, He articulated to Adam his pitiful error. He held up the empty claims of the yetzer hara (represented by the snake) to His probing light, and thus doing, demonstrated just how transparent they were.

הكونטרס הזה יוצא לאור ע"י נדבת ידידנו ר' יהושע טשרנמאק נ"י

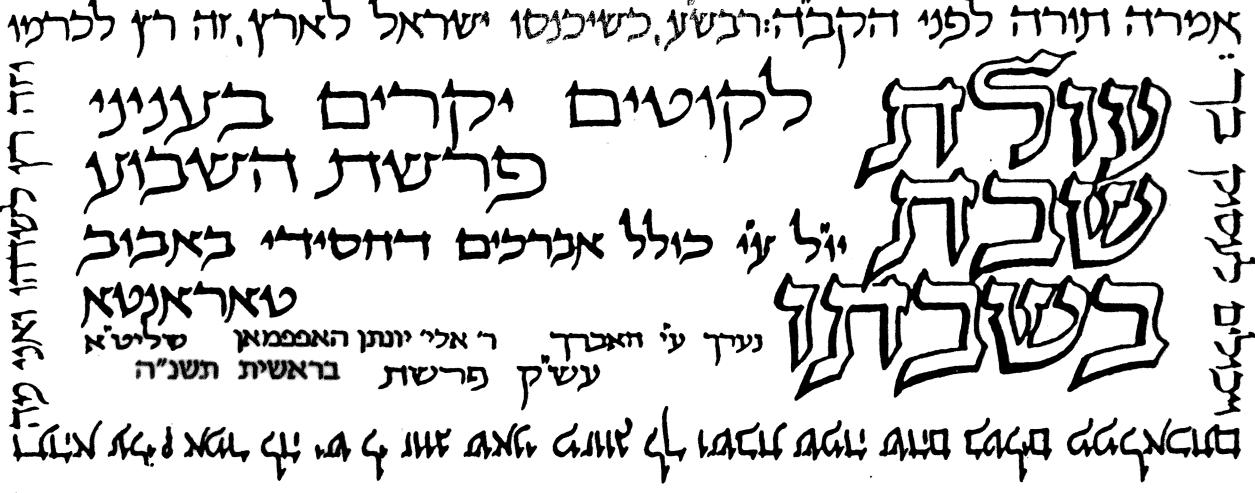
לרגלי בר מצות בנו הבוחר החשוב משה בן ציון נ"י

וע"י נדבת ידידנו ר' יוחנן בוקסוביים נ"י

עללו נשמת אבי ר' משה בר"ר נתן מרדי ע"ה

יום היירצ'יט שלו כ"ח תשרי

הוד והדר פעלם וצדקהם עומדת לעד

פרשת בראשית

(ד, ז) הלו אם תטיב שתות ואם לא תטיב לפתח חטא רצ — חסיד א' מדינת>Russia. השתדל והתאמץ עד שאחר יגיעות רבות הגיע על שבת קודש לחצר הגה"ק משינאווא Zi"U. בישבו אצל השלחן הטהור הרהר החסיד בלבו, מודיע אחר כל הטירחות אני מרגיש שום התעוורנות לעבודת הש"ת והתנסאות ועלית נשמתי. הגיע הגה"ק בדבר, ובהגע עת אמרת דברי תורה, פתח פיו הק' ואמր: ישנים אנשים הבאים אליו ורוצים להתרומות ולהתלהב לעבודת הבורא בעלי שיתעוררו ויתקנו את מעשיהם בעצם תחילת. וזאת אין באפשרי, דהא כתיב: הלא אם תטיב — אם תטיב בעצמך בטרם ביאתך הנה ויבוא לך מעצמך התעוורנות, רק אז: שאתה — אסיע לך ותרגש עלייה לנשمتך. אבל: ואם לא תטיב — עצמאך טרם בוואך בהכנה ראייה של תשובה ומעשים טובים, אז: לפתח חטא רובץ — הפתח סגור בחטאיהם והם אין מניחים לך להכנס להקדשה. וגם אני לא אוכל לתת לך התוממות מובא בעטרת חיים בעבודת הש"ת, כי אין כוחו של הצדיק אלא לסייע.

(א, א) בראשית בראש אלקים. ר' הושעה רבה פתח (משל ח' ל) ואהיה אצל אמון ואהיה שעשוים יומם [התורה אומרת שקדום הבריאה הייתה מגדלות עצו והיתה לו לשעשוים בכל יום]. אמון [משמעותו] פידוגן [מגדל ילדים. ועוד משמעתו] אמון — מכוסה. [ועוד משמעתו] אמון — מוצנע. (ב"ר א). — יש לפרש, כי התורה"ק כלולה מג' חלקיים: נגלה, נסתר, נעלם. הנגלה הוא התריר"ג מצות שצונו ית' לשמר ולעשות. והאמנים אין אנחנו יודע מהותם וטעמים וסודות, ועכ"ז מחוויבים אנחנו לשמעו בקול ה' יתברך לבلتוי סור מן המזווה ימין ושמאל אף בלי ידיעת טעמי וסודי המצות. הנסתור הוא טעמי המצות וסודות, וכאשר נזכה לעשوتם ולקיימים לשם ה' כאשר צונו, אז הוא ית' יAIR עינינו ויגלה לנו נפלאות מתורתינו הקדושה וייחנו דעתה בינה והשכל להבין גם עמוק טעמי וסודותיה, וככאמיר חז"ל (אבות ו א) ר' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכור' ומגלי לו רזי תורה. והנעלם הוא מה שאמרו עליו (ברכות לד): יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית. ועליו נאמר (ישעה סד ג) עין לא ראתה אלקים זולתך, אשר בעזה"ז א' אל זאת להתגלוות, כי אם לעתיד לבא. וזה הכוונה במאמרם כאן: אמון פודוג — רומי על חלק הנגלה המלמדנו דעת ומדריכנו בדרך נלך בה ממש כמשל הפודוג המדריך צערו הילדים את הזרק ללקת בה. אמון מכוסה — הוא תורה הנסתור, שכמו שאפשר לגלוות ולהסיר המכסה מעל המכוסה, כן העושה מוצאות הש"ת בלב ונפש גל ה' את עיניו להביט באור החכמה וסודות התורה. אמון מוצנע — ר"ל נעלם, אשר אין מי שידע מקום כבודה בלבתי ה' לבדו.

